

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1984

Vyhlásené: 04.04.1984 Časová verzia predpisu účinná od: 01.06.1990 do: 04.01.1991

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

29

ZÁKON

z 22. marca 1984

o sústave základných a stredných škôl (školský zákon)

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

§ 1

(1) Základné školy, učilištia a stredné školy sú súčasťou česko-slovenskej výchovno-vzdelávacej sústavy; v právnych vzťahoch vystupujú vo svojom mene a majú zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov, pokiaľ nie je ďalej ustanovené inak.

(2) Vo veciach výchovy a vzdelávania sú priamo riadené Ministerstvom školstva, mládeže a telovýchovy Českej republiky v Českej republike a Ministerstvom školstva, mládeže a telesnej výchovy Slovenskej republiky v Slovenskej republike (ďalej len „ministerstvá školstva“).

§ 2

(1) Sústavu základných a stredných škôl tvorí základná škola, základná umelecká škola, učilište, stredné odborné učilište, gymnázium, stredná odborná škola a špeciálne školy.

(2) Ministerstvá školstva ustanovia vyhláškou typy a názvy jednotlivých druhov škôl uvedených v odseku 1.

§ 3

(1) Výchova a vzdelávanie sa uskutočňujú v českom alebo slovenskom jazyku. Občanom maďarskej, nemeckej, poľskej a ukrajinskej (rusínskej) národnosti sa v rozsahu primeranom záujmom ich národného rozvoja zabezpečuje právo na vzdelávanie v ich jazyku.

(2) Nepočujúcim a nevidomým sa zabezpečuje právo na vzdelanie v ich jazyku s použitím znakovkej reči alebo Braillovhého písma.

§ 4

(1) Výchova a vzdelávanie sú bezplatné. V súkromných školách a v cirkevných školách sa môže právo na vzdelanie zabezpečovať za odplatu.

(2) V rozsahu určenom vládou Československej socialistickej republiky sa žiakom bezplatne poskytujú učebnice a učebné texty a základné školské potreby.

DRUHÁ ČASŤ ZÁKLADNÁ ŠKOLA

§ 5

(1) Základná škola poskytuje základné vzdelanie; zabezpečuje rozumovú výchovu v zmysle vedeckého poznania a v súlade so zásadami vlastenectva, humanity a demokracie a poskytuje mravnú, estetickú, pracovnú, zdravotnú, telesnú výchovu a ekologickú výchovu žiakov; umožňuje aj náboženskú výchovu.

(2) Základná škola pripravuje žiakov pre ďalšie štúdium a prax.

§ 6

(1) Základná škola má deväť ročníkov. Od piateho ročníka sa spravidla diferencuje podľa záujmov a schopností žiakov.

(2) V miestach, kde nie sú podmienky na zriadenie všetkých deviatich ročníkov základnej školy, môže sa zriadiť základná škola, ktorá nemá všetky ročníky. Žiaci, ktorí skončia posledný ročník takej školy, pokračujú v plnení povinnej školskej dochádzky na základnej škole so všetkými ročníkmi.

DRUHÁ A ČASŤ

§ 6a

Základná umelecká škola

(1) Základná umelecká škola poskytuje základy vzdelania v jednotlivých umeleckých odboroch a pripravuje na štúdium učebných a študijných odborov na stredných školách umeleckého zamerania a na konzervatóriu, pripravuje aj odborne na štúdium na vysokých školách s umeleckým zameraním.

(2) Na základných umeleckých školách sa môžu zriaďovať hudobné, tanečné, výtvarné a literárno-dramatické oddelenia alebo niektoré z nich.

(3) Základná umelecká škola organizuje štúdium určené prevažne pre žiakov základnej školy; môže tiež organizovať štúdium pre dospelých.

(4) Ministerstvá školstva ustanovia vyhláškou podrobnosti o organizácii štúdia na základných umeleckých školách.

TRETIA ČASŤ STREDNÉ ŠKOLY

PRVÝ DIEL

VÝCHOVA A VZDELÁVANIE NA STREDNÝCH ŠKOLÁCH

§ 7

(1) Stredné školy poskytujú žiakom stredné odborné vzdelanie, úplné stredné vzdelanie, úplné stredné odborné vzdelanie a vyššie odborné vzdelanie a pripravujú ich na výkon povolání a

činností v národnom hospodárstve, správe, kultúre, umení a v ostatných oblastiach života; pripravujú žiakov aj na štúdium na vysokých školách.

(2) Stredné školy uplatňujú jednotu výchovy a vzdelávania, spojenie školy so životom a usilujú sa o všestranný harmonický rozvoj osobnosti mladého človeka; vychovávajú ho v zmysle vedeckého poznania a v súlade so zásadami vlastenectva, humanity a demokracie, formujú jeho intelektuálny a mravný rozvoj, pripravujú ho na tvorivú prácu a odbornú činnosť v povolani a poskytujú estetickú, zdravotnú, telesnú výchovu a ekologickú výchovu; umožňujú aj náboženskú výchovu.

(3) Stredné školy sa členia na tieto druhy: stredné odborné učilište, gymnázium a stredná odborná škola.

§ 8

(1) Stredné odborné vzdelanie zahŕňa všeobecné vzdelanie a odbornú prípravu; ukončuje sa úspešným vykonaním záverečnej skúšky v študijných alebo učebných odboroch.

(2) Úplné stredné vzdelanie a úplné stredné odborné vzdelanie zahŕňa obsahovo širšie a hlbšie všeobecné vzdelanie a odbornú prípravu diferencovanú podľa druhu stredných škôl; úplné stredné vzdelanie sa ukončuje úspešným vykonaním maturitnej skúšky na gymnáziu, úplné stredné odborné vzdelanie sa ukončuje úspešným vykonaním maturitnej skúšky na strednej odbornej škole alebo na strednom odbornom učilišti.

(3) Vyššie odborné vzdelanie zahŕňa všeobecné vzdelanie, špeciálnu odbornú prípravu a umeleckú a pedagogicko-umeleckú prípravu; vyššie odborné vzdelanie sa ukončuje úspešným vykonaním absolutória.

DRUHÝ DIEL STREDNÉ ODBORNÉ UČILIŠTE

§ 9

Výchova a vzdelávanie na strednom odbornom učilišti

(1) Stredné odborné učilište pripravuje na výkon robotníckych povolani a odborných činností zodpovedajúcich príslušnému učebnému odboru. Toto štúdium sa ukončuje záverečnou skúškou.

(2) Stredné odborné učilište pripravuje v študijných odboroch na výkon niektorých náročných robotníckych povolani a niektorých technicko-hospodárskych činností prevádzkového charakteru. Toto štúdium sa ukončuje maturitnou skúškou.

(3) Stredné odborné učilište zabezpečuje žiakom teoretické vyučovanie, praktické vyučovanie a výchovu mimo vyučovania; môže tiež zabezpečovať len teoretické vyučovanie a výchovu mimo vyučovania alebo praktické vyučovanie a výchovu mimo vyučovania.

(4) Ministersvá školstva po dohode s ministerstvami zdravotníctva a sociálnych vecí ustanovia vyhláškou učebné a študijné odbory vhodné pre žiakov so zmenenou pracovnou schopnosťou.

§ 9a

Stredisko praktického vyučovania

(1) Stredisko praktického vyučovania zabezpečuje praktické vyučovanie a výchovu mimo vyučovania pre žiakov, ktorým stredné odborné učilište zabezpečuje iba teoretické vyučovanie.

(2) Stredisko praktického vyučovania zodpovedá za výuku podľa ustanovených učebných plánov a učebných osnov, pritom spolupracuje so stredným odborným učilištom, ktoré pre žiakov zabezpečuje teoretické vyučovanie.

§ 10

Zriaďovanie a zrušovanie stredných odborných učilišť a stredísk praktického vyučovania

(1) Stredné odborné učilište alebo stredisko praktického vyučovania zriaďuje alebo zrušuje

- a) ústredný orgán štátnej správy alebo národný výbor; na účely tohto zákona postavenie ústredných orgánov majú aj zväzy družstiev,
- b) štátny podnik alebo štátna organizácia z podnetu ústredného orgánu alebo národného výboru, prípadne jednotné roľnícke družstvo alebo iné družstvo (ďalej len „družstvo“) z podnetu orgánu hospodárskeho riadenia alebo štátna akciová spoločnosť.

(2) Prípady, keď ústredný orgán alebo národný výbor sú povinné zriadiť stredné odborné učilište alebo stredisko praktického vyučovania, a prípady, keď stredné odborné učilište alebo stredisko praktického vyučovania zriaďuje štátny podnik alebo štátna organizácia alebo družstvo, ustanovia na návrh ministerstiev školstva v Českej republike vláda Českej republiky a v Slovenskej republike vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vlády republík“) nariadením.

(3) Na zriadenie stredného odborného učilišťa alebo strediska praktického vyučovania štátnym podnikom alebo štátnou organizáciou je zakladateľ štátneho podniku alebo štátnej organizácie povinný vymedziť alebo doplniť v zakladacej listine podniku predmet činnosti zriaďovateľa stredného odborného učilišťa alebo strediska praktického vyučovania.

(4) Stredné odborné učilište sa zriaďuje alebo zrušuje podľa ustanovenej siete škôl; stredisko praktického vyučovania sa zriaďuje alebo zrušuje podľa zoznamu stredísk praktického vyučovania. Na zriadenie, zrušenie alebo obmedzenie činnosti stredného odborného učilišťa alebo strediska praktického vyučovania treba súhlas ministerstiev školstva.

(5) Stredné odborné učilište alebo stredisko praktického vyučovania zriadené podľa odseku 1 písm. a) a družstvom je právnickou osobou. Stredné odborné učilište alebo stredisko praktického vyučovania zriadené štátnym podnikom alebo štátnou organizáciou je vnútornou organizačnou jednotkou zapísanou do podnikového registra a vystupujúcou v právnych úkonoch týkajúcich sa stredného odborného učilišťa alebo strediska praktického vyučovania v mene podniku.

(6) Národný výbor môže zriadiť stredisko praktického vyučovania na prípravu žiakov, ktorí sa nepripravujú pre určitú organizáciu.

§ 10a

Pracovisko praktického vyučovania

(1) Pracovisko praktického vyučovania zabezpečuje praktické vyučovanie pre žiakov, ktorým stredné odborné učilište zabezpečuje teoretické vyučovanie a výchovu mimo vyučovania. Pracovisko praktického vyučovania zriaďuje so súhlasom ministerstva školstva občan, pre ktorého sa žiaci pripravujú.

(2) Občan, ktorý zriadil pracovisko praktického vyučovania, zodpovedá za výuku podľa ustanovených učebných plánov a učebných osnov, pritom spolupracuje so stredným odborným učilištom, ktoré pre žiakov zabezpečuje teoretickú výuku.

(3) Občan, ktorý zriadil pracovisko praktického vyučovania, uhrádza náklady na jeho prevádzku a rozvoj. Ak sa na pracovisku praktického vyučovania pripravujú žiaci aj pre iných občanov, sú títo povinní uhrádzať pomerný diel nákladov vynaložených na ich prípravu.

§ 11

Úlohy orgánov a organizácií

(1) Orgány a organizácie, ktoré zriaďujú stredné odborné učilištia, zodpovedajú za prípravu mládeže na povolanie na týchto učilištiach a v rozsahu svojej pôsobnosti ich riadia; sú povinné vytvárať priaznivé podmienky pre rozvíjanie schopností a iniciatívy žiakov a ich uplatnenie v praxi.

(2) Ústredné orgány a národné výbory vo svojej pôsobnosti riadia a plánujú prípravu mládeže na povolanie na stredných odborných učilištiach.

(3) Orgán alebo organizácia, ktoré rozhodli o zrušení, rozdelení, zlúčení, splynutí alebo zmene hospodárskej činnosti organizácie, ktorej súčasťou je stredné odborné učilište alebo stredisko praktického vyučovania, alebo rozhodli o zrušení, rozdelení, zlúčení alebo splynutí stredného odborného učilišťa, ktoré je právnickou osobou, určia organizácie alebo stredné odborné učilište, ktoré prevezmú práva a povinnosti k žiakom.

(4) Ministerstvá školstva ustanovia vyhláškou postup a podrobnejšie vymedzenie úloh ústredných orgánov, národných výborov a organizácií pri riadení a plánovaní prípravy mládeže na povolanie na stredných odborných učilištiach a strediskách praktického vyučovania, spôsob a podmienky pre ich zriaďovanie a podmienky pre vyňatie priestorov a zariadení určených na výchovu a vzdelávanie žiakov zo štátneho podniku alebo štátnej organizácie na účely zriadenia stredného odborného učilišťa alebo strediska praktického vyučovania.

(5) Ministerstvá školstva a národné výbory vykonávajú štátnu správu voči stredným odborným učilištiam podľa osobitných predpisov.³⁾

§ 12

Finančné a materiálne zabezpečenie stredných odborných učilíšť a stredísk praktického vyučovania

(1) Úhrady prevádzkových nákladov stredných odborných učilíšť a stredísk praktického vyučovania s výnimkou úhrad uvedených v odseku 3 sa vykonávajú z nákladov organizácií, pre ktoré sa mládež pripravuje.

(2) Investičný rozvoj stredných odborných učilíšť a stredísk praktického vyučovania, ktoré sú právnickou osobou, sa zabezpečuje prostredníctvom ústredných orgánov a národných výborov. Investičný rozvoj stredných odborných učilíšť a stredísk praktického vyučovania zriadených štátnym podnikom, štátnou organizáciou alebo družstvom alebo štátnou akciovou spoločnosťou zabezpečuje štátny podnik alebo štátna organizácia alebo družstvo alebo štátna akciová spoločnosť z vlastných zdrojov.

(3) Národné výbory uhrádzajú zo svojich prostriedkov

- a) osobné náklady na učiteľov teoretického vyučovania, refundácie miezd a náhrad miezd majstrov odbornej výchovy, vychovávateľov a trénerov v triedach s vrcholovou športovou prípravou,
- b) náklady na učebnice, učebné texty a školské potreby poskytované žiakom bezplatne a náklady na učebné pomôcky pre potrebu teoretického vyučovania,
- c) náklady na prípravu žiakov, ktorí boli prijatí do stredného odborného učilišťa, prípadne strediska praktického vyučovania a nepripravujú sa pre žiadnu organizáciu.

(4) Vláda Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky ustanoví spôsob tvorby fondu pre prevádzku a rozvoj stredných odborných učilíšť a stredísk praktického vyučovania a jeho použitie.

(5) Náklady na prevádzku a rozvoj stredných odborných učilíšť zriadených ako právnické osoby a zabezpečujúcich iba teoretické vyučovanie, učilíšť (§ 17a), stredných odborných učilíšť pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť (§ 30) a odborných učilíšť (§ 32) môžu uhrádzať národné výbory úplne alebo sčasti zo svojich prostriedkov.

§ 14

Národný výbor môže po prerokovaní s orgánom alebo organizáciou, ktorá zriadila stredné odborné učilište alebo stredisko praktického vyučovania, určiť, že na strednom odbornom učilíšti alebo v stredisku praktického vyučovania sa budú pripravovať žiaci aj pre iné organizácie.

TRETÍ DIEL

§ 15

Gymnázium

(1) Gymnázium je všeobecnovzdelávacia vnútorne diferencovaná škola, ktorá pripravuje predovšetkým na štúdium na vysokých školách. Ďalej pripravuje aj na výkon niektorých činností v správe, kultúre a v ďalších oblastiach. Gymnázium má najmenej štyri a najviac osem ročníkov.

(2) Prvý až štvrtý ročník osemročného gymnázia sa môže zriadiť aj pri základnej škole.

ŠTVRTÝ DIEL

§ 16

Stredná odborná škola

Stredná odborná škola pripravuje predovšetkým na výkon odborných činností, najmä technicko-hospodárskych, ekonomických, pedagogických, zdravotníckych, sociálno-právnych, správnych, umeleckých a kultúrnych; pripravuje aj na štúdium na vysokej škole. Štúdium trvá spravidla štyri roky.

§ 17

Konzervatórium

(1) Konzervatórium je špecifický typ strednej odbornej školy, ktorá pripravuje pre odbor spev, hudba, tanec alebo dramatické umenie. Pripravuje aj na štúdium na vysokej škole.

(2) Konzervatórium má spravidla šesť ročníkov, v odbore tanec osem ročníkov a ukončuje sa absolutoriom.

PIATY DIEL

§ 17a

Učilište

(1) Učilište poskytuje odbornú prípravu na výkon povolania žiakom, ktorí ukončili povinnú školskú dochádzku na základnej škole v nižšom než deviatom ročníku alebo deviaty ročník neukončili úspešne. Príprava v učilíšti sa ukončuje úspešným vykonaním záverečnej skúšky.

(2) Učilište sa zriaďuje a zrušuje podľa § 10 a vzťahujú sa naň § 9 ods. 3, § 11, 12, 14, § 20 ods. 2 a § 22 až 25.

ŠIESTY DIEĽ
ŠTÚDIUM NA STREDNÝCH ŠKOLÁCH

Prijímanie na štúdium na stredných školách

§ 18

Právo študovať na stredných školách majú žiaci a ďalší uchádzači podľa schopností, vedomostí, záujmov a zdravotnej spôsobilosti.

§ 19

(1) Na štúdium na stredných školách sa prijímajú žiaci a ďalší uchádzači, ktorí úspešne skončili základnú školu.

(2) Do prvého ročníka osemročného gymnázia sa prijímajú spravidla žiaci, ktorí úspešne skončili piaty ročník základnej školy.

(3) Na štúdium na stredných školách sa prijímajú aj ďalší uchádzači, ktorí získali základné vzdelanie alebo základy vzdelania podľa skorších predpisov.

(4) Ministerstvá školstva ustanovia vyhláškou rozsah právomocí a povinností riaditeľov stredných škôl pri prijímaní žiakov a ďalších uchádzačov na štúdium na stredných školách; pri stredných zdravotníckych školách po dohode s ministerstvami zdravotníctva a sociálnych vecí.

§ 20

Formy a priebeh štúdia na stredných školách

(1) Štúdium na stredných školách sa organizuje ako denné štúdium, štúdium popri zamestnaní alebo ako kombinované štúdium podľa študijných odborov a na stredných odborných učilištiach aj podľa učebných odborov.

(2) Pri štúdiu na strednej škole sa umožňuje zmena študijného alebo učebného odboru, prestup na inú školu, opakovanie ročníka a prerušenie štúdia.⁴⁾

(3) Ministerstvá školstva ustanovujú po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi všeobecne záväzným právnym predpisom rozsah, podmienky, dĺžku, priebeh štúdia na stredných školách a sústavu študijných a učebných odborov; pri stredných zdravotníckych školách po dohode s ministerstvami zdravotníctva.

§ 21

Štúdium popri zamestnaní, kombinované štúdium a štúdium jednotlivých vyučovacích predmetov

(1) Štúdium popri zamestnaní sa organizuje ako večerné (smenové), diaľkové alebo externé.

(2) Štúdium popri zamestnaní možno kombinovať s denným štúdiom (kombinované štúdium).

(3) Vzdelanie dosiahnuté na stredných školách štúdiom popri zamestnaní alebo kombinovaným štúdiom je rovnocenné so vzdelaním získaným v dennom štúdiu.

(4) Na prehĺbenie dosiahnutého vzdelania môžu stredné školy organizovať aj štúdium jednotlivých vyučovacích predmetov.

(5) Ministerstvá školstva ustanovujú po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi všeobecne záväzným právnym predpisom dĺžku a organizáciu štúdia popri zamestnaní a kombinovaného štúdia, ako aj organizáciu štúdia jednotlivých vyučovacích predmetov; pri stredných zdravotníckych školách po dohode s ministerstvami zdravotníctva.

§ 22

Praktické vyučovanie

(1) Praktické vyučovanie je neoddeliteľnou súčasťou výchovy a vzdelávania na stredných školách a na osobitných odborných učilištiach; uskutočňuje sa v ňom spojenie výchovy a vzdelávania s praxou, dôsledné osvojenie príslušných zručností a získanie schopností využívať vedomosti v praxi.

(2) Hlavnými formami praktického vyučovania sú odborný výcvik, cvičenie, učebná prax a odborná (umelecká) prax. Odborná (umelecká) prax sa môže uskutočňovať aj v období školských prázdnin po dobu určenú pre jednotlivé študijné (učebné) odbory učebnými plánmi a učebnými osnovami.

(3) Praktické vyučovanie sa uskutočňuje v školách a v školských zariadeniach a v orgánoch a organizáciách v pôsobnosti ústredných orgánov alebo národných výborov. Orgány a organizácie sú povinné vytvárať na praktické vyučovanie potrebné podmienky, bezplatne poskytovať určené učebné pomôcky a uhrádzať osobné a vecné náklady spojené s praktickým vyučovaním, ktoré sa v týchto orgánoch a organizáciách uskutočňuje.

§ 23

Spoločensky prospešná práca

Spoločensky prospešná práca žiakov stredných škôl je dobrovoľná a možno ju vykonávať iba v čase mimo vyučovania.

§ 24

Finančné a hmotné zabezpečenie žiakov stredných škôl

(1) Žiakom stredných odborných učilíšť poskytuje stredné odborné učilište z prostriedkov organizácií alebo národných výborov finančné a hmotné zabezpečenie, ktorým sa sledujú výchovné ciele. Žiakom, ktorí sa na strednom odbornom učilišti nepripravujú pre žiadnu organizáciu, sa finančné a hmotné zabezpečenie uhrádza z prostriedkov národných výborov. Žiakom, ktorí sa v praktickom vyučovaní pripravujú v stredisku praktického vyučovania, poskytuje finančné a hmotné zabezpečenie po dohode s príslušným stredným odborným učilišťom organizácia, ktorá stredisko praktického vyučovania zriadila. Žiakom, ktorí sa v praktickom vyučovaní pripravujú na pracovisku praktického vyučovania, poskytuje finančné a hmotné zabezpečenie po dohode s príslušným stredným odborným učilišťom občan, ktorý pracovisko praktického vyučovania zriadil. Finančné zabezpečenie sa poskytuje formou odmien. Hmotné zabezpečenie zahŕňa stravovanie a ubytovanie; žiakom sa môže poskytnúť aj ďalšie finančné a hmotné zabezpečenie. Finančné a hmotné zabezpečenie možno poskytovať aj v období školských prázdnin. Žiakom stredných odborných učilíšť, u ktorých je to odôvodnené komplexnosťou ich výchovy, ako aj žiakom, u ktorých je to odôvodnené ich sociálnymi pomermi alebo zdravotným stavom, možno poskytnúť ubytovanie a stravovanie bezplatne.

(2) Žiakom gymnázií a stredných odborných škôl sa môže poskytnúť štipendium a hmotné zabezpečenie s prihliadnutím na ich sociálne pomery a prospech. Hmotné zabezpečenie zahŕňa najmä stravovanie a ubytovanie. Žiakom sa môže poskytnúť štipendium a hmotné zabezpečenie zo štátnych rozpočtových prostriedkov alebo z prostriedkov organizácií.

(3) Podrobnosti o finančnom a hmotnom zabezpečení žiakov stredných škôl ustanovia ministerstvá školstva vyhláškou.

§ 25

Ukončenie štúdia na stredných školách

(1) Na gymnáziu, strednej odbornej škole na najmenej štvorročnom štúdiu, na strednom odbornom učilišti v študijných odboroch a v nadstavbovom štúdiu sa štúdium ukončuje maturitnou skúškou. Na študijných odboroch stredných odborných škôl, ktorých dĺžka štúdia je kratšia ako štyri roky, a na učebných odboroch stredných odborných učilíšť sa ukončuje záverečnou skúškou. Dňom nasledujúcim po dni, keď žiak vykonal úspešne maturitnú skúšku alebo záverečnú skúšku, prestáva byť žiakom školy.

(2) Ak žiak stredného odborného učilišťa nevykonal v určenom termíne záverečnú skúšku v učebnom odbore úspešne a bola mu povolená opravná skúška, odklad skúšky alebo jej opakovanie, zachovávajú sa mu práva a povinnosti žiaka do konca druhého kalendárneho mesiaca nasledujúceho po dni, keď mal záverečnú skúšku vykonať.

(3) Ak žiak v určenom termíne maturitnú skúšku alebo na stredných odborných školách na štúdiu kratšom ako štyri roky záverečnú skúšku úspešne nevykonal a bola mu povolená opravná skúška, odklad skúšky alebo jej opakovanie, zachovávajú sa mu práva a povinnosti žiaka do konca školského roka, v ktorom mal štúdium skončiť.

(4) Zánikom práv a povinností žiaka podľa odsekov 2 a 3 nie je dotknutá možnosť vykonať záverečnú skúšku alebo maturitnú skúšku.

(5) Žiakom prestáva byť aj ten žiak, ktorý zanechá štúdium alebo ktorému nebolo povolené opakovat ročník alebo záverečnú skúšku alebo maturitnú skúšku alebo ktorý je zo štúdia vylúčený.

(6) Ak žiakovi bolo štúdium prerušené, prestáva byť žiakom po dobu prerušenia štúdia.

(7) Ministerstvá školstva ustanovujú všeobecne záväzným právnym predpisom bližšie podmienky ukončovania štúdia na stredných školách; pri stredných zdravotníckych školách po dohode s ministerstvami zdravotníctva.

§ 26

Nadstavbové štúdium a pomaturitné štúdium

(1) Stredné školy organizujú nadstavbové štúdium, ktoré je určené pre uchádzačov, ktorí získali stredné odborné vzdelanie. V nadstavbovom štúdiu sa študujúci zdokonaľujú pre kvalifikovaný výkon povolania a špecializujú sa na výkon niektorých technicko-hospodárskych činností prevádzkového charakteru. Nadstavbové štúdium sa ukončuje maturitnou skúškou.

(2) Stredné školy organizujú pomaturitné štúdium, ktoré je určené pre uchádzačov, ktorí získali úplné stredné vzdelanie. V pomaturitnom štúdiu si študujúci dopĺňajú a prehlbujú dosiahnuté vzdelanie, zdokonaľujú sa na kvalifikovaný výkon povolania, špecializujú sa pre konkrétne činnosti alebo získavajú odbornú kvalifikáciu štúdiom v inom študijnom odbore než v tom, v ktorom vykonali maturitnú skúšku.

(3) Nadstavbové a pomaturitné štúdium sa organizuje spravidla formou štúdia popri zamestnaní.

(4) Ministerstvá školstva, a pokiaľ ide o zdravotnícke študijné odbory ministerstvá zdravotníctva, ustanovujú po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi všeobecne záväzným právnym predpisom podmienky, obsah, organizáciu, formu, dĺžku, odbory nadstavbového štúdia a pomaturitného štúdia a spôsob jeho ukončovania.

§ 27

Podmienky prijímania a štúdia cudzincov na československých stredných školách upravujú osobitné predpisy.

ŠTVRTÁ ČASŤ ŠPECIÁLNE ŠKOLY

§ 28

(1) Špeciálne školy poskytujú pomocou osobitných výchovných a vyučovacích metód, prostriedkov a foriem výchovu a vzdelávanie mentálne, zmyslove alebo telesne postihnutým žiakom, žiakom s chybami reči, žiakom s viacerými chybami, ťažko vychovateľným žiakom a chorým a oslabeným žiakom umiestneným v zdravotníckych zariadeniach; pripravujú týchto žiakov na začlenenie do pracovného procesu a do života spoločnosti.

(2) Špeciálnymi školami sú základné školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť a stredné školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť; vzdelanie získané na týchto školách je rovnocenné so vzdelaním získaným na základnej škole a na ostatných stredných školách.

(3) Pokiaľ tento zákon neustanovuje inak, vzťahujú sa na špeciálne školy ustanovenia vzťahujúce sa na základnú školu alebo strednú školu.

(4) Špeciálnymi školami sú tiež osobitné školy, odborné učilištia a pomocné školy.

(5) Ministerstvá školstva ustanovia po dohode s ministerstvami zdravotníctva a sociálnych vecí vyhláškou spôsob a podmienky pre zaradenie žiakov do špeciálnych základných škôl pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť, do osobitných škôl, do pomocných škôl a podmienky prijímania žiakov do odborných učilíšť.

§ 29

Špeciálne základné školy

(1) Špeciálne základné školy poskytujú žiakom výchovu a vzdelávanie podľa § 5 a 6 spôsobom primeraným ich postihnutiu; zriaďujú sa ako školy pre sluchovo postihnutých žiakov, pre zrakovo postihnutých žiakov, pre žiakov s chybami reči, pre telesne postihnutých žiakov, pre žiakov s viacerými chybami, pre ťažko vychovateľných žiakov a pre chorých a oslabených žiakov umiestnených v zdravotníckych zariadeniach.

(2) Špeciálne základné školy majú deväť ročníkov. Ministerstvá školstva ustanovia vyhláškou, ktoré školy majú desať ročníkov.

§ 30

Špeciálne stredné školy

(1) Špeciálne stredné školy poskytujú žiakom výchovu a vzdelávanie podľa § 7 a 8 spôsobom primeraným ich postihnutiu; na špeciálnych stredných školách sa vzdelávajú zmyslove alebo telesne postihnutí žiaci a ťažko vychovateľní žiaci, pokiaľ sa nemôžu vzdelávať spoločne so žiakmi ostatných stredných škôl.

(2) Špeciálne stredné školy sa členia na tieto druhy: stredné odborné učilištia, gymnáziá a stredné odborné školy.

(3) Národné výbory môžu zriaďovať stredné odborné učilištia pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť aj na prípravu mládeže na robotnícke povolania, ktorá sa nebude pripravovať pre určitú organizáciu.

(4) Ministerstvá školstva po prerokovaní s ministerstvami zdravotníctva a s ministerstvami práce a sociálnych vecí môžu všeobecne záväzným právnym predpisom predĺžiť dĺžku štúdia na špeciálnych stredných školách až o dva roky.

§ 31

Osobitná škola

(1) V osobitnej škole sa vzdelávajú žiaci s takými rozumovými nedostatkami, pre ktoré sa nemôžu s úspechom vzdelávať na základnej škole ani na základnej škole pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť.

(2) Osobitná škola má deväť ročníkov. Ministerstvá školstva ustanovia vyhláškou školy, ktoré majú desať ročníkov.

§ 32

Odborné učilište

(1) Odborné učilište poskytuje odbornú prípravu v učebných odboroch s upravenými učebnými plánmi.

(2) Odborné učilište pripravuje na výkon povolání zodpovedajúcich príslušnému učebnému odboru. Príprava trvá dva až tri roky. Príprava na odbornom učilišti sa ukončuje úspešným vykonaním záverečnej skúšky.

(3) Odborné učilište môže tiež poskytovať prípravu na výkon jednoduchých činností žiakov, ktorí sú schopní samostatne pracovať, ale ktorých pracovné a spoločenské uplatnenie musia usmerňovať iné osoby.

(4) Do odborného učilišta sa prijímajú žiaci, ktorí úspešne ukončili deviaty ročník osobitnej školy.

(5) Odborné učilište sa zriaďuje podľa § 10 a vzťahujú sa naň ustanovenia § 9 ods. 3 a 4, § 11, 12, 14, § 20 ods. 2 a § 22 až 24 a § 25 ods. 1, 2, 4, 5 a 6.

§ 33

Pomocná škola

(1) Pomocná škola vychováva a vzdeláva ťažko vzdelateľných žiakov s takými nedostatkami rozumového vývoja, pre ktoré sa nemôžu vzdelávať ani v osobitnej škole, sú však schopní osvojiť si aspoň niektoré prvky vzdelania. Obsah výchovno-vzdelávacej činnosti sa zameriava na vypestovanie návykov sebaobsluhy, osobnej hygieny a na rozvíjanie primeraných poznatkov a pracovných zručností s predmetmi dennej potreby.

(2) Pomocná škola má desať ročníkov.

PIATA ČASŤ
POVINNÁ ŠKOLSKÁ DOCHÁDZKA

§ 34

Začiatok, dĺžka a plnenie povinnej školskej dochádzky

(1) Povinná školská dochádzka sa začína spravidla začiatkom školského roka, ktorý nasleduje po dni, keď dieťa dovŕši šiesty rok veku. Ak dieťa po dovŕšení šiesteho roka veku nie je telesne alebo duševne primerane vyspelé a ak o to požiada jeho zákonný zástupca, lekár alebo riaditeľka predškolského zariadenia, odloží mu národný výbor začiatok povinnej školskej dochádzky o jeden školský rok.

(2) Pokiaľ sa u žiaka prvého ročníka základnej školy v priebehu prvého polroka školského roka prejaví nedostatočná telesná alebo duševná vyspelosť na školskú dochádzku, môže národný výbor na základe návrhu riaditeľa školy a po prerokovaní so zákonnými zástupcami dodatočne odložiť plnenie povinnej školskej dochádzky na nasledujúci školský rok.

(3) Povinná školská dochádzka trvá deväť rokov a žiaci ju splnia ukončením obdobia školského vyučovania školského roka, v ktorom dovŕšia posledný rok povinnej školskej dochádzky.

(4) U detí vzdelávateľných na základnej škole alebo v osobitnej škole sa pre telesne postihnuté deti začiatok povinnej školskej dochádzky riadi posúdením školskej zrelosti a ukončenie povinnej školskej dochádzky dosiahnutím základného vzdelania. Podmienky pre posudzovanie školskej zrelosti telesne postihnutého dieťaťa ustanovia ministerstvá školstva vyhláškou.

§ 36

Prihlasovacia povinnosť a starostlivosť o školskú dochádzku

Zákonný zástupca dieťaťa, pestún alebo občan, prípadne ústav, ktorému bolo dieťa na základe súdneho rozhodnutia zverené do výchovy, je povinný prihlásiť školopovinné dieťa na zápis do školy a dbať o to, aby dochádzalo do školy pravidelne a včas; je tiež povinný vyjadriť sa k prihláške žiaka na strednú školu. Ak prihlási žiaka na dochádzku do školskej družiny alebo do školského klubu, je povinný dbať o to, aby aj tam dochádzal žiak pravidelne a včas.

§ 37

Oslobodenie od povinnosti dochádzať do školy a oslobodenie od povinnej školskej dochádzky

(1) Žiakovi, ktorý pre svoj zdravotný stav nemôže dochádzať do školy, zabezpečí národný výbor takú formu vzdelávania, ktorá mu umožní dosiahnuť rovnaké vzdelanie ako pri školskej dochádzke.

(2) Dieťa, ktoré pre svoj duševný stav nie je schopné sa vzdelávať, oslobodí národný výbor od povinnej školskej dochádzky.

ŠIESTA ČASŤ
SPOLOČNÉ USTANOVENIA

§ 38

Školský rok

(1) Školský rok sa začína 1. septembra bežného roka a končí sa 31. augusta nasledujúceho roka; člení sa na obdobie školského vyučovania a obdobie školských prázdnin.

(2) Ministerstvá školstva ustanovujú všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o organizácii školského roka.

§ 39

Učebné plány a učebné osnovy

(1) V školách sa vyučuje podľa učebných plánov a učebných osnov, ktoré vydávajú ministerstvá školstva.

(2) Učebné plány a učebné osnovy všeobecnovzdelávacích predmetov pre stredné zdravotnícke školy vydávajú ministerstvá školstva po dohode s ministerstvami zdravotníctva; učebné plány a učebné osnovy odborných predmetov pre tieto školy vydávajú ministerstvá zdravotníctva po dohode s ministerstvami školstva. Učebné plány a učebné osnovy pre ostatné stredné školy vydávajú ministerstvá školstva po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi.

§ 40

Učebnice a učebné texty

(1) Pri výchove a vzdelávaní sa okrem učebníc a učebných textov uvedených v zozname učebníc vydanom ministerstvami školstva môžu používať aj iné učebnice a učebné texty.

(2) Učebnice a učebné texty všeobecnovzdelávacích predmetov pre stredné zdravotnícke školy sa vydávajú podľa zoznamu ministersiev školstva po dohode s ministerstvami zdravotníctva a sociálnych vecí; učebnice a učebné texty odborných predmetov pre tieto školy sa vydávajú podľa zoznamu ministerstiev zdravotníctva a sociálnych vecí.

Rozvíjanie mimoriadneho nadania a talentu žiakov

§ 41

V základných a stredných školách sa vytvárajú podmienky na rozvíjanie mimoriadneho nadania a talentu žiakov. Môžu sa tiež zriaďovať školy alebo triedy s rozšírenou výukou niektorých predmetov alebo skupín predmetov a školy poskytujúce výchovu a vzdelávanie, ktoré sa inak získava na základnej škole alebo na strednej škole, prípadne na základnej škole a na strednej škole spoločne.

§ 42

(1) Mimoriadne nadaný a talentovaný žiak môže skončiť základnú školu skôr ako za deväť rokov.

(2) Mimoriadne nadaným a talentovaným žiakom stredných škôl môže riaditeľ školy v odôvodnených prípadoch povoliť štúdium podľa individuálneho študijného plánu, v ktorom pri zachovaní obsahu a rozsahu určeného učebným plánom a učebnými osnovami príslušného študijného odboru je určená osobitná organizácia výuky a dĺžka štúdia.

§ 43

Ministerstvá školstva ustanovujú po dohode s ministerstvami zdravotníctva všeobecne záväzným právnym predpisom podmienky na rozvíjanie mimoriadneho nadania a talentu žiakov.

§ 44**Školy s celodennou výchovou a internátne školy**

(1) V súlade s potrebami spoločnosti sa môže zriaďovať základná škola, stredné školy a školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť ako školy s celodennou výchovou alebo ako internátne školy. Školy s celodennou výchovou poskytujú žiakom okrem vzdelávania aj celodennú výchovu a stravovanie, internátne školy aj ubytovanie.

(2) Pre žiakov, ktorých treba zo závažných dôvodov ubytovať v mieste školy, možno na základnej škole alebo na škole pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť zriadiť internát a na strednej škole domov mládeže ako súčasť školy, v ktorých sa žiakom poskytuje okrem výchovy aj ubytovanie a stravovanie.

§ 45**Súčasť škôl**

(1) Súčasťou škôl sú školská družina, školský klub, školská knižnica, internát, domov mládeže, prípadne iné súčasť, ktoré určia ministerstvá školstva.

(2) Ak to vyžaduje účelnejšia organizácia výchovno-vzdelávacej práce alebo iný závažný dôvod, môže sa namiesto súčasť školy zriadiť mimoškolské výchovné zariadenie podľa osobitných predpisov.⁵⁾

§ 46**Výchovné poradenstvo**

Školám, školským zariadeniam, orgánom a zariadeniam národných výborov zabezpečujúcim starostlivosť o deti a mládež a rozmiestnenie mládeže, organizáciám, žiakom a ich zákonným zástupcom a pestúnom sa v otázkach výchovy a vzdelávania detí a mládeže poskytuje poradenská služba výchovného poradenstva. Úlohy a organizáciu výchovného poradenstva upravujú osobitné predpisy.⁶⁾

§ 47**Pomoc škôl záujmovým organizáciám detí a mládeže**

Školy poskytujú záujmovým organizáciám detí a mládeže priestory a vybavenie pre ich činnosť.

§ 48**Pomoc praxe školám**

Ústredné orgány a organizácie poskytujú základným školám, stredným školám a školám pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť pomoc pri výchovno-vzdelávacej činnosti, pri rozvoji škôl, najmä pri modernizácii obsahu výchovy a vzdelávania a pri vytváraní personálnych a materiálno-technických podmienok pre činnosť škôl a pomáhajú učiteľom a ostatným pedagogickým pracovníkom v ich spoločensky dôležitej práci.

§ 49

(1) Orgány, organizácie a školy, ktoré zabezpečujú výchovu a vzdelávanie, zaisťujú bezpečnosť a ochranu zdravia žiaka pri činnostiach, ktoré priamo súvisia s výchovou a vzdelávaním, sústavne vytvárajú podmienky pre bezpečnosť a ochranu zdravia žiaka a kontrolujú ich dodržiavanie.

(2) Orgány, organizácie a školy, ktoré zabezpečujú výchovu a vzdelávanie, zabezpečujú súčasne aj ochranu žiaka pred rizikami porúch zdravého vývoja, pokiaľ sa môžu spôsobiť alebo zväčšiť výchovnou a vzdelávacou činnosťou školy.

(3) Osobitné predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia zostávajú nedotknuté. Škola je povinná dodržiavať opatrenia národných výborov pri zhoršených ekologických podmienkach.

(4) Ministerstvá školstva a ministerstvá zdravotníctva s sociálnych vecí môžu vydávať po dohode s Českým úradom bezpečnosti práce a Slovenským úradom bezpečnosti práce vyhlášky o bezpečnosti a ochrane zdravia žiaka a o ochrane žiaka pred rizikami porúch jeho zdravého vývoja, ktoré sa môže spôsobiť alebo zväčšiť výchovnou a vzdelávacou činnosťou školy. Zároveň ustanovia zodpovednosť školy za bezpečnosť zdravotne postihnutých detí.

SIEDMA ČASŤ PRACOVNÍCI ŠKÔL

§ 50

Pedagogickí pracovníci

(1) Pedagogickými pracovníkmi sú učitelia včítane riaditeľov a zástupcov riaditeľov predškolských zariadení, základných škôl, stredných škôl, špeciálnych škôl, učilíšť, zariadení pre záujmové štúdium, školských zotavovacích zariadení, školských zariadení pre ďalšie vzdelávanie pedagogických pracovníkov, zariadení sociálnej starostlivosti, ďalej vychovávatelia škôl a školských zariadení a zariadení sociálnej starostlivosti včítane inštruktorov telesnej výchovy, majstri a hlavní majstri odbornej výchovy, vedúci odlúčených pracovísk stredných odborných učilíšť, učilíšť a odborných učilíšť, vedúci stredísk praktického vyučovania, tréneri športových škôl a športových tried stredných odborných učilíšť.

(2) Pedagogickí pracovníci vyučujú a vychovávajú deti a mládež alebo dospelých na základných školách, na stredných školách alebo na školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť alebo vykonávajú obdobnú činnosť podľa osobitných predpisov.

§ 51

Spôsobilosť a povinnosti pedagogických pracovníkov

(1) Pedagogickým pracovníkom môže byť ten, kto má odbornú a pedagogickú spôsobilosť, je občiansky bezúhonný a morálne vyspelý.

(2) Pedagogický pracovníci vychovávajú žiakov v zmysle vedeckého poznania a v súlade so zásadami vlastenectva, humanity a demokracie; sú povinní sa na svoju prácu svedomite pripravovať a ďalej sa vzdelávať.

(3) Ministerstvá školstva ustanovujú po dohode s ministerstvami práce a sociálnych vecí všeobecne záväzným právnym predpisom podmienky odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických pracovníkov.

(4) Ministerstvá školstva ustanovujú všeobecne záväzným právnym predpisom organizáciu, obsah, rozsah a formy ďalšieho vzdelávania pedagogických pracovníkov.

ÔSMA ČASŤ
ŠKOLY RIADENÉ INÝMI ORGÁNMI

§ 53

(1) Vojenskými strednými školami sú vojenské gymnáziá, vojenské stredné odborné školy a vojenské stredné odborné učilištia; ustanovenia tohto zákona sa na tieto školy vzťahujú s výnimkou ustanovení § 5, 6, § 10 až 12, § 13 ods. 3, § 14, § 19 ods. 2, 3 a 5 písm. b), § 24, § 28 až 33, § 34 ods. 1 a 4, § 35, 37, § 42 ods. 1, § 46, 52, § 54 až 57, § 60 až 63, § 64 ods. 1, 4, 5, 6 a 7, § 65 až 67.

(2) Vojenské stredné školy riadi Federálne ministerstvo národnej obrany. Pri zabezpečovaní povinnej školskej dochádzky a vo všeobecno-pedagogických veciach postupuje po dohode s ministerstvami školstva.

(3) Pôsobnosť vo veciach stredných škôl, ktorú majú ministerstvá školstva alebo iné štátne orgány, vykonáva voči vojenským stredným školám Federálne ministerstvo národnej obrany alebo minister národnej obrany Československej socialistickej republiky.

(4) Služobné pomery žiakov a učiteľov vojenských stredných škôl, ktorí sú vojakmi v činnnej službe, sa spravujú osobitnými predpismi.⁹⁾

§ 54

(1) Stredné školy Zboru národnej bezpečnosti a vojsk ministerstva vnútra sú školami podľa tohto zákona; jeho ustanovenia sa na ne vzťahujú s výnimkou ustanovení § 5, 6, § 9 až 14, § 16 ods. 2, § 17, § 19 ods. 2, 3 a 5 písm. b), § 24, § 28 až 33, § 34 ods. 1 a 4, § 35 až 37, § 41, § 42 ods. 1, § 44 ods. 2, § 45 ods. 2, § 46, § 52, 53, § 55 až 57, § 58 písm. b), § 60 až 69; ustanovenia § 25, 38, § 45 ods. 1 a § 51 sa na ne vzťahujú primerane.

(2) Stredné školy Zboru národnej bezpečnosti riadi vo svojej pôsobnosti Federálne ministerstvo vnútra, Ministerstvo vnútra Českej republiky alebo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky; stredné školy vojsk ministerstva vnútra riadi Federálne ministerstvo vnútra. Vo veciach všeobecne pedagogických postupujú tieto ministerstvá po dohode s príslušným ministerstvom školstva.

(3) Pôsobnosť, ktorú podľa tohto zákona majú ministerstvá školstva alebo iné štátne orgány, vykonávajú vo veciach stredných škôl Zboru národnej bezpečnosti vo svojej pôsobnosti Federálne ministerstvo vnútra, Ministerstvo vnútra Českej republiky alebo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, prípadne minister vnútra Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, minister vnútra Českej republiky alebo minister vnútra Slovenskej republiky; vo veciach stredných škôl vojsk ministerstva vnútra vykonáva Federálne ministerstvo vnútra, prípadne minister vnútra Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

(4) Služobné pomery žiakov a učiteľov stredných škôl Zboru národnej bezpečnosti a vojsk ministerstva vnútra, ktorí sú v služobnom pomere príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti a vojakov v činnnej službe vojsk ministerstva vnútra, sa spravujú osobitnými predpismi.¹⁰⁾

§ 55

(1) Stredné školy požiarnej ochrany sú školami podľa tohto zákona; jeho ustanovenia sa na ne vzťahujú s výnimkou ustanovení § 5, 6, 10, 11, § 12 ods. 2, 3, 4 a 5, § 13 ods. 3, § 14, 15, § 16 ods. 2, § 17, § 19 ods. 2, 3 a 5 písm. b), § 24, § 25 ods. 2 a 3, § 28 až 37, § 38 ods. 1, § 42 ods. 1, § 45 ods. 2, § 46, § 52 až 54, § 56, 57, § 58 písm. b), § 60 až 63, § 64 ods. 1, 3, 4, 5, 6 a 7, § 65 až 69; ustanovenie § 51 sa na ne vzťahujú primerane.

(2) Stredné školy požiarnej ochrany v Českej socialistickej republike riadi Ministerstvo vnútra Českej socialistickej republiky, stredné školy požiarnej ochrany v Slovenskej socialistickej republike riadi Ministerstvo vnútra Slovenskej socialistickej republiky; vo všeobecno-pedagogických veciach postupujú tieto ministerstvá po dohode s ministerstvami školstva.

(3) Pôsobnosť, ktorú majú ministerstvá školstva alebo iné štátne orgány, vykonáva vo veciach stredných škôl požiarnej ochrany Ministerstvo vnútra Českej socialistickej republiky v Českej socialistickej republike a Ministerstvo vnútra Slovenskej socialistickej republiky v Slovenskej socialistickej republike.

§ 56

(1) Stredné školy Zboru nápravnej výchovy Českej socialistickej republiky a stredné školy Zboru nápravnej výchovy Slovenskej socialistickej republiky sú školami podľa tohto zákona; jeho ustanovenia sa na ne vzťahujú s výnimkou ustanovení § 5, 6, § 9 až 14, § 16 ods. 2, § 17, § 19 ods. 2, 3 a 5 písm. b), § 24, § 28 až 37, § 41, § 42 ods. 1, § 44 ods. 2, § 45 ods. 2, § 46, § 52 až 55, § 57, § 58 písm. b), § 60 až 69; ustanovenia § 25, 38, § 45 ods. 1 a § 51 sa na ne vzťahujú primerane.

(2) Stredné školy Zboru nápravnej výchovy Českej socialistickej republiky riadi Ministerstvo spravodlivosti Českej socialistickej republiky, stredné školy Zboru nápravnej výchovy Slovenskej socialistickej republiky riadi Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky; vo všeobecno-pedagogických veciach postupujú tieto ministerstvá po dohode s ministerstvami školstva.

(3) Pôsobnosť vo veciach stredných škôl, ktorú majú ministerstvá školstva alebo iné štátne orgány, vykonáva voči stredným školám Zboru nápravnej výchovy Českej socialistickej republiky Ministerstvo spravodlivosti Českej socialistickej republiky a voči stredným školám Zboru nápravnej výchovy Slovenskej socialistickej republiky Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky.

(4) Služobné pomery žiakov a učiteľov stredných škôl zborov nápravnej výchovy, ktorí sú v služobnom pomere príslušníkov zborov nápravnej výchovy, sa spravujú osobitnými predpismi.¹¹⁾

§ 57

Na stredné odborné učilištia a osobitné odborné učilištia, v ktorých sa pripravujú na povolanie občania vo výkone trestu odňatia slobody, sa vzťahujú ustanovenia § 1 až 4, § 7 až 9, § 20, 22, § 25 ods. 1, § 32, § 34 ods. 2, 3 a 4, § 39, 40, § 48 až 51, § 56 ods. 2 a 3, § 58 písm. a) a § 59; ustanovenia § 10 až 13, § 21, § 25 ods. 2 a 3, § 28 a 30 sa na ne vzťahujú primerane.

ÔSMA A ČASŤ SÚKROMNÉ ŠKOLY A CIRKEVNÉ ŠKOLY

§ 57a

(1) Súkromnými školami sú súkromné základné školy, súkromné stredné školy, súkromné učilištia a súkromné špeciálne školy. Súkromné školy sú školami podľa tohto zákona, jeho ustanovenia sa na ne vzťahujú s výnimkou ustanovení § 1 ods. 2, § 10, 10a, 12, 18, § 19 ods. 4, § 20 až 23, § 24 ods. 2, § 27, § 29 ods. 2, § 30 ods. 3 a 4, § 39, § 43 a § 52 až 57.

(2) Pôsobnosť pri zabezpečovaní povinnej školskej dochádzky a vo veciach všeobecne pedagogických vykonávajú voči týmto školám ministerstvá školstva.

(3) Bližšie podmienky pre zriaďovanie a činnosť súkromných škôl ustanovia ministerstvá školstva, a pokiaľ ide o súkromné stredné zdravotnícke školy, po dohode s ministerstvami zdravotníctva a sociálnych vecí vyhláškou.

(4) Vlády republík ustanovia nariadením podmienky a výšku poskytovania dotácií súkromným školám.

§ 57b

(1) Cirkevné školy alebo školy náboženských spoločností (ďalej len „cirkevné školy“) sú cirkevné základné školy, cirkevné špeciálne školy, cirkevné stredné školy, cirkevné strediská praktického vyučovania a cirkevné učilišťa; cirkevné školy sú školami podľa tohto zákona, jeho ustanovenia sa na ne vzťahujú s výnimkou ustanovení § 1 ods. 2, § 10, 10a, § 19 ods. 4, § 20 ods. 3, § 21 ods. 5, § 22 ods. 3, § 23, § 27, § 29 ods. 2, § 30 ods. 3 a 4, § 39, § 43 a § 52 až 57.

(2) Pôsobnosť pri zabezpečovaní povinnej školskej dochádzky a vo veciach všeobecne pedagogických vykonávajú voči cirkevných školám ministerstvá školstva.

(3) Bližšie podmienky pre zriaďovanie a činnosť cirkevných škôl ustanovia ministerstvá školstva a ministerstvá zdravotníctva a sociálnych vecí vyhláškou.

§ 57c

Vzdelanie získané v súkromných školách a cirkevných školách je rovnocenné vzdelaniu získanému na ostatných školách podľa tohto zákona.

DEVIATA ČASŤ OSOBITNÉ USTANOVENIA

§ 58

Ministerstvá školstva

- a) riadia pokusné overovanie organizácie, foriem i obsahu výchovy a vzdelávania na základnej škole, na stredných školách a na školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť; riadi aj pokusné overovanie spôsobu a riadenia týchto škôl,
- b) vydávajú s predchádzajúcim súhlasom príslušných odborových orgánov pracovné poriadky pre pedagogických pracovníkov a ostatných pracovníkov škôl a školských zariadení, pre ktoré plní úlohy organizácie vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov národný výbor,
- c) vydávajú po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi vzorové pracovné poriadky pre pedagogických pracovníkov stredných odborných učilíšť a osobitných odborných učilíšť (§ 52 ods. 1).

§ 58a

Na základných školách, na základných umeleckých školách, učilištiach, stredných školách a špeciálnych školách nie je povolená činnosť politických strán a politických hnutí.

§ 59

Stupne vzdelania získané podľa doterajších predpisov zostávajú nedotknuté.

§ 60

Pre občanov, ktorí nezískali základné vzdelanie, môže základná škola alebo stredná škola organizovať kurzy pre získanie základného vzdelania.

DESIATA ČASŤ
PRECHODNÉ USTANOVENIA

§ 61

(1) Žiaci, ktorí v školskom roku 1989/1990 úspešne ukončili ôsmy ročník základnej školy a neboli prijatí na štúdium na strednej škole, do ktorej sa prihlásili, alebo si nevybrali žiadnu strednú školu, ktorú im národný výbor ponúkol v rámci voľných miest na stredných školách, pokračujú v plnení povinnej školskej dochádzky v deviatom ročníku základnej školy.

(2) Žiaci, ktorí začínajúc školským rokom 1990/1991 úspešne ukončia ôsmy ročník základnej školy a neprihlásia sa alebo nebudú prijatí do vybraných študijných alebo učebných odborov stredných škôl, pokračujú v plnení povinnej školskej dochádzky v deviatom ročníku základnej školy. Zoznam vybraných učebných a študijných odborov stredných škôl vydajú po prerokovaní so zúčastnenými ústrednými orgánmi ministerstva školstva.

§ 62

(1) Žiaci, ktorí sú v školskom roku 1989/1990 žiakmi prvých ročníkov stredných škôl, splnia povinnú školskú dochádzku a získajú základné vzdelanie úspešným ukončením tohto ročníka.

(2) Žiaci špeciálnych škôl, ktoré majú deväť ročníkov, ktorí sú v školskom roku 1989/1990 žiakmi deviatych ročníkov, splnia povinnú školskú dochádzku a získajú základné vzdelanie úspešným ukončením tohto ročníka.

(3) Povinnú školskú dochádzku splnia aj žiaci, ktorí v školskom roku 1990/1991 dovŕšia deväť rokov školskej dochádzky.

§ 63

(1) Deviate ročníky základných škôl, špeciálnych základných škôl a osobitných škôl zavedené týmto zákonom sa zriaďujú postupne podľa potreby od 1. septembra 1990.

(2) Gymnázia zavedené týmto zákonom sa zriaďujú od 1. septembra 1990.

(3) Žiaci, ktorí sú k 1. septembru 1990 žiakmi druhého, tretieho alebo štvrtého ročníka stredných škôl, dokončia štúdium podľa doterajších predpisov.

(4) Postavenie stredných odborných učilíšť, osobitných odborných učilíšť a stredísk praktického vyučovania zriadených podľa doterajších predpisov sa upravuje podľa § 10 a 10a postupne, najneskôr do 31. decembra 1990.

(5) Postavenie gymnázií a stredných odborných škôl sa podľa § 1 upravuje postupne, najneskôr do 31. decembra 1990.

(6) Postavenie základných škôl sa podľa § 1 upravuje postupne, najneskôr do 31. decembra 1994.

§ 64

Základné školy pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť s deviatimi ročníkmi zriadené podľa doterajších predpisov sú špeciálnymi základnými školami podľa tohto zákona (§ 29).

§ 64a

Spoločensky prospešná práca škôl sa podľa § 23 organizuje od 1. januára 1991.

§ 64b

(1) Názvy Ministerstvo zdravotníctva Českej socialistickej republiky, Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky, Ministerstvo práce a sociálnych vecí Českej socialistickej republiky, Ministerstvo práce a sociálnych vecí Slovenskej socialistickej republiky sa vo všetkých ustanoveniach nahrádzajú názvami Ministerstvo zdravotníctva a sociálnych vecí Českej republiky, Ministerstvo zdravotníctva a sociálnych vecí Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvá zdravotníctva a sociálnych vecí“).

(2) Označenie „osobitné odborné učilište“ sa vo všetkých ustanoveniach nahrádza označením „odborné učilište“.

**JEDENÁSTA ČASŤ
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA****§ 65**

(1) Pri praktickom vyučovaní žiakov stredných škôl a osobitných odborných učilišť (§ 22) sa spravuje škola aj organizácia príslušnými učebnými plánmi a učebnými osnovami.

(2) Na právne pomery žiakov pri praktickom vyučovaní sa vzťahujú ustanovenia Zákonníka práce, ktoré upravujú pracovný čas a čas odpočinku, bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, starostlivosť o pracovníkov a pracovné podmienky žien a mladistvých (§ 83 a 84, § 87 až 89, § 90 ods. 1, § 92 ods. 1 a 2, § 93 a 94, § 99, § 132 až 140, § 148, § 150 ods. 2 a 3, § 163, § 165 až 168 Zákonníka práce).

(3) Za vytvorenie podmienok pre praktické vyučovanie žiakov stredných škôl a osobitných odborných učilišť zodpovedajú školy, školské zariadenia a organizácie, v ktorých sa praktické vyučovanie vykonáva.

§ 67

Kde sa v pracovnoprávných predpisoch upravuje odmieňanie a hmotné zabezpečenie žiakov a učňov pripravujúcich sa na robotnícke povolania v učebných alebo študijných odboroch, rozumejú sa tým aj žiaci pripravujúci sa na robotnícke povolania na stredných odborných učilištiach a osobitných odborných učilištiach; kde sa v právnych predpisoch upravuje financovanie učňovských zariadení, rozumejú sa týmito zariadeniami aj stredné odborné učilištia a osobitné odborné učilištia.

§ 70

Zrušujú sa:

1. zákon č. 89/1958 Zb. o výchove dorastu na povolanie v učebnom pomere (Učňovský zákon),
2. zákon č. 186/1960 Zb. o sústave výchovy a vzdelávania (školský zákon),
3. zákon č. 63/1978 Zb. o opatreniach v sústave základných a stredných škôl,
4. nariadenie vlády Československej socialistickej republiky č. 58/1973 Zb. o internátnych stredných školách pre pracujúcich a o hospodárskom zabezpečení študujúcich na týchto školách,

5. nariadenie vlády Českej socialistickej republiky č. 91/1978 Zb., ktorým sa predlžuje povinná školská dochádzka na niektorých školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť,
6. nariadenie vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 98/1978 Zb., ktorým sa predlžuje povinná školská dochádzka na niektorých školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť.

§ 71

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. septembrom 1984 s výnimkou ustanovení § 18 až 20, ktoré nadobúdajú účinnosť dňom vyhlásenia zákona.

Husák v. r.

Indra v. r.

Štrougal v. r.

- 1) § 3 ods. 2 a § 14 ods. 2 písm. b) zákona Českej národnej rady č. 77/1978 Zb. o štátnej správe v školstve v znení zákona Českej národnej rady č. 31/1984 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Českej národnej rady o štátnej správe v školstve a zákon Českej národnej rady o školských zariadeniach.
§ 3 ods. 2 a § 14 ods. 2 písm. b) zákona Slovenskej národnej rady č. 78/1978 Zb. o štátnej správe v školstve v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 32/1984 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady o štátnej správe v školstve a zákon Slovenskej národnej rady o školských zariadeniach.
- 2) § 46 a 90 Hospodárskeho zákonníka č. 109/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (úplné znenie č. 45/1983 Zb.).Nariadenie vlády ČSSR č. 91/1974 Zb. o organizácii výrobných hospodárskych jednotiek a o ich štatútoch.§ 22 ods. 2 zákona č. 69/1967 Zb. o národných výboroch v znení neskorších predpisov (úplné znenie č. 31/1983 Zb. a č. 35/1983 Zb.).§ 10 zákona č. 122/1975 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve. Nariadenie vlády ČSSR č. 137/1975 Zb., ktorým sa vydávajú Vzorové stanovы jednotných roľníckych družstiev a upravuje postup pri vypracovaní a schvaľovaní stanov družstva, ich zmien a doplnkov.
- 3) Zákon ČNR č. 77/1978 Zb. v znení zákona ČNR č. 49/1982 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o národných výboroch a upravuje pôsobnosť miestnych národných výborov v strediskových obciach, a zákona ČNR č. 31/1984 Zb.Zákon SNR č. 79/1978 Zb. v znení zákona SNR č. 52/1982 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o národných výboroch a upravuje pôsobnosť miestnych národných výborov v strediskových obciach, a zákona č. 32/1984 Zb.
- 4) § 26, 26a a 26b zákona ČNR č. 77/1978 Zb. v znení zákona ČNR č. 31/1984 Zb.§ 26, 26a a 26b zákona SNR č. 79/1978 Zb. v znení zákona SNR č. 32/1984 Zb.
- 5) § 18 zákona Českej národnej rady č. 76/1978 Zb. o školských zariadeniach.§ 18 zákona Slovenskej národnej rady č. 78/1978 Zb. o školských zariadeniach.
- 6) § 33 až 36 zákona ČNR č. 76/1978 Zb. v znení zákona ČNR č. 31/1984 Zb.
§ 33 až 36 zákona SNR č. 78/1978 Zb. v znení zákona SNR č. 32/1984 Zb.
- 7) § 13 zákona ČNR č. 77/1978 Zb. v znení zákona ČNR č. 31/1984 Zb.
§ 13 zákona SNR č. 79/1978 Zb. v znení zákona SNR č. 32/1984 Zb.
- 8) § 11 ods. 4 písm. c) zákona ČNR č. 77/1978 Zb. v znení zákona ČNR č. 31/1984 Zb.§ 11 ods. 4 písm. c) zákona SNR č. 79/1978 Zb. v znení zákona SNR č. 32/1984 Zb.
- 9) Branný zákon č. 92/1949 Zb.(úplné znenie č. 121/1978 Zb.).Zákon č. 76/1959 Zb. o niektorých služobných pomeroch vojakov (úplné znenie č. 122/1978 Zb.).Zákon č. 88/1952 Zb. o materiálnom zabezpečení príslušníkov ozbrojených síl v znení neskorších predpisov.Zákon č. 32/1957 Zb. o nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách v znení neskorších predpisov.
- 10) Zákon č. 100/1970 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Zboru národnej bezpečnosti v znení neskorších predpisov.Zákon č. 76/1959 Zb. v znení neskorších predpisov.Branný zákon č. 92/1949 Zb. (úplné znenie č. 121/1978 Zb.).
- 11) Zákon č. 100/1970 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 12) Nariadenie vlády ČSR č. 91/1978 Zb., ktorým sa predlžuje povinná školská dochádzka na niektorých školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť. Nariadenie vlády SSR č. 98/1978 Zb., ktorým sa predlžuje povinná školská dochádzka na niektorých školách pre mládež vyžadujúcu osobitnú starostlivosť.
- 13) § 34 ods. 5 zákona č. 63/1978 Zb. o opatreniach v sústave základných a stredných škôl.

